

Een inkijk in mijn leven

*45 schrijfsels
ter gelegenheid van mijn 45ste verjaardag
van mij, voor jou*

*Van harte,
Veerle*

*Tekst: Veerle Schaltin
Foto: Aloys Schaltin*

*WiebelWoorden
Als het leven wiebelt, bieden woorden een houvast
©Veerle Schaltin, juni 2013*

©Veerle Schaltin

Mijn eerste herinnering

Ik denk dat ik een jaar of twee was. De zon scheen toen we naar de grote tent op het dorpsplein wandelden. Ik denk dat ik niet wandelde. Ik huppelde. Aan de hand van mijn nichten Kris en Greet. In de tent was het donker en kil. Soms was er muziek, dan weer was het er muisstil. En er waren spoken. Die klommen helemaal tot in de nok van de circustent.

De zwarte schoenen

Onderaan de trap bij meter in de gang, naast een mantelkast met een plank waar enkele hoeden op lagen, stond een bruin schoenkastje. De schoenen van meter stonden er netjes naast elkaar: crèmekleurige sandalen met een veter die op de wreef moest worden gestrikt, witte instappers met een brede hak van zo'n drie centimeter, ongeveer hetzelfde model in het blauw, nog zo'n paar in het zwart, sponzen sloffen,... Niks elegants, want meter was toen al niet meer goed te been, behalve dat ene zwarte paar met fijne naaldhakjes, een glimmende stof en een ellenlange scherpe punt.

De schoenen van mijn dromen!

Meter had ze gedragen op het huwelijk van mijn ouders en daarom had ze ze ook bewaard.

'Oh, meter!' juichte ik, 'Welke maat zijn ze? Mag ik ze eens passen?'

Ze waren maat 38 en half, terwijl ik een 39 had. Ik moest mijn tenen krullen opdat mijn voeten erin zouden passen, maar ze waren oh zo mooi. En ik had gehoord dat je schoenen een beetje kon vergroten door er nat krantenpapier in te stoppen, dus zou ik het met een beetje geluk wel voor elkaar krijgen dat ze echt gingen passen.

'Kijk meter, het lukt net,' zei ik, 'Zijn ze niet prachtig? Mag ik ze hebben?'

Ik kreeg ze, want meter kon me niets weigeren.

Diezelfde dag nog stopte ik er natte krantenproppen in, die ik de volgende dagen door nieuw nat papier verving. Af en toe paste ik de schoenen. Ik maakte mezelf dan wijs dat ze al wat ruimer zaten.

Toen ik het volgende weekend uitging wrong ik mijn voeten in de schoenen. Mijn tenen moest ik nog steeds krullen. Erop droeg ik een supersmalle rode jeans, waarvan ik de pijpen zelf had versmald, en een zwart truitje. Mijn haren had ik wild getoupeerd. Ik negeerde de pijn aan mijn voeten en voelde me een pak zelfzekerder dan anders.

De hele avond stond ik op de dansvloer. Na een poos voelde ik de pijn echt niet meer. Het was een superavond.

Tot we in de vroege uurtjes naar huis reden. Plots deden mijn voeten zo erg pijn dat ik de schoenen geen seconde langer meer aan mijn voeten kon verdragen. Niet alleen mijn tenen, ook de bal van mijn voet en mijn hielen kermden het uit. Thuis merkte ik dat mijn voeten gezwollen waren en mijn tenen blauw. De pijn heeft langer dan een week aangehouden.

Eerst stonden de schoenen nog tussen de andere exemplaren die ik regelmatig droeg. Daarna zijn ze verhuisd naar het bruine schoenkastje onder de trap in de gang bij ons thuis. Later zijn ze ook daaruit weggeraakt. Maar ze waren wel oh zo mooi. En ze hebben me ook een superavond bezorgd.

In het Volkswagenbusje

Voor het eerst neem ik deel aan een turnwedstrijd. Ons vake brengt me naar de turnzaal. Van daar rijden we met het Volkswagenbusje van de Luc, onze trainer, naar Hofstade waar de wedstrijd zal plaatsvinden.

In het busje zitten we dicht op elkaar gepakt. Ik zit tussen Ilse en Tania op de schoot van Bieke, Christel zit op de mijne. Ik word haast verpletterd. Ook de anderen zitten dicht naast en op elkaar. Zelfs op de grond tussen de banken zitten jongens en meisjes. In het totaal zijn we met wel dertig kinderen.

Ook voor mijn vriendinnen is het hun eerste wedstrijd. We zijn allemaal heel zenuwachtig en daardoor is het nogal stil op de bus.

's Avonds stapelen we onszelf weer op en tussen de banken om terug naar de turnzaal te rijden. De spanning is geweken en dat hoor je aan ons uitbundig gekwetter. Na een poos beginnen we te zingen van 'Al die willen te kapren varen', 'k Heb de zon zien zakken in de zee' en 'Een Nederlandse Amerikaan'.

Dit laatste lied doen we met bewegingen en al: 'Van voor naar achter, van links naar rechts, van boven naar onder, van links naar rechts,...'

Wat hebben we een lol, tot het busje vervaarlijk mee wiebelt en de Luc zijn stem verheft.

Zijn eerste lief

Zoals elke zaterdag na het markten zitten we met ons vieren aan een tafeltje in vakes stamcafé. Ons vake drinkt een pint, ons moeke een koffie en mijn broer en ik knabbelen allebei op paprika chips. We krabbelen alle bierviltjes die we vinden vol met stomme woorden, nog stommere tekeningen en voorname handtekeningen. Mijn broer bouwt een huis met de bierviltjes, maar dat valt meteen om. Ik scheur de kaarten in zo klein mogelijke stukjes. Al snel vervelen we ons.

'Mag ik op de flipperkast?' vraagt mijn broer dan.

'En krijg ik vijf frank voor de jukebox?' waag ik mijn kans.

We zeuren zo lang tot ons vake zijn portefeuille uit zijn jaszak neemt en ons elk een muntstuk toesteeft.

Terwijl hij dit doet valt er een foto in zwart-wit op de tafel. Erop staat een heel jong, slank meisje met felle ogen en lange donkere haren.

Snel grist ons vake de foto weg. 'Dat is mijn eerste lief,' lacht hij geheimzinnig.

Ik ben verbouwereerd. Hoe durft hij zomaar met een foto van zijn eerste lief op zak rondlopen? En hoe durft hij ons dat gewoon vertellen, zelfs terwijl ons moeke erbij zit?

De chips die me daarnet nog zo goed smaakte, ligt plots zwaar op mijn maag. En hoewel ik het probeer te verbergen vertelt mijn gezicht toch hoe ik hierover denk. Als ons vake dat merkt lacht hij nog harder.

Het meisje op de foto is immers ons moeke.

Een lange jurk

Op het einde van het schooljaar ging onze juffrouw, mevrouw Van Bosstraeten, op pensioen. In het grootste geheim planden we met de hele school een feest voor haar. Wij van het vierde leerjaar, haar allerlaatste klas, kregen daarbij een prominente rol. Diane las een gedicht voor. Wendy en Ann voerden een sketch op. En met de hele klas dansten we de vlegerd, een volksdans. Wekenlang hadden we daarvoor geoefend tijdens de turnles. Omdat onze turnmeester wilde dat het er allemaal heel chique uitzag, had hij ons gevraagd die dag een lange jurk aan te trekken. Maar ik had helemaal geen lange jurk. Dat durfde ik niet zomaar toegeven. Ik was bang dat iedereen me zou uitlachen als ik de dag van het feest als enige zonder lange jurk zou verschijnen. Want wie had nu geen lange jurk?

Ik had wel een lang nachtkleed, een rood met groene en blauwe figuurtjes en een lint dat in mijn taille moest worden geknoopt. Een heel mooi nachtkleed trouwens. Zou dat voor lange jurk kunnen doorgaan?

De dag van het pensioneringsfeest smokkelde ik dit slaapkleed mee naar school. Om alle verdenking uit te sluiten vertelde ik mijn klasgenoten op welke feesten ik het allemaal had gedragen, huwelijken van neven en nichten die in werkelijkheid slechts een paar jaar ouder waren dan ikzelf, tuinfeesten bij niet bestaande vrienden van mijn ouders,...

Speciaal voor juffrouw Van Bosstraeten, nota bene mijn lievelingsjuffrouw, en voor het oog van de hele school danste ik die dag in mijn nachtkleed.

Niemand heeft me uitgelachen, toch niet in mijn gezicht, maar het kan niet anders of de juffen en de turnmeester hebben dat wel in hun vuistje gedaan.

Naar het kerkhof

Zodra ik met meter van de bus stap merk ik dat het anders zo grijze plein voor het kerkhof geel, wit, paars is geworden. Mensen lopen af en aan tussen deze bloemenkleuren als reuzenmieren in een reuzenmierennest. Verkopers staan achter de chrysantenrijen en roepen dat je de mooiste bloemen bij hen vindt. Sommige wiebelen van hun ene been op hun andere en steken hun handen diep in de zakken van hun anorak. Als ze praten, kringelt de adem uit hun mond. Andere schenken zichzelf, met dikke handschoenen aan, een beker warme koffie uit een thermos in.

Terwijl meter de chrysantenplanten overal met een inspecteursblik bekijkt, hoor ik plots iemand mijn naam roepen. Het is mijn klasgenootje, Martine. Haar ouders kweken chrysanten en ze helpt hen met de verkoop.

Natuurlijk hoop ik dat meter bij Martine zal kopen, maar ze stapt naar de bloemist die haar ook de vorige jaren een pot heeft verkocht. Daar kiest ze een gele plant uit. Zodra ze heeft betaald roept de mevrouw iemand die de chrysant voor ons naar het graf zal dragen. Het is een magere jongen, die wat gebogen loopt, met haren die over zijn ogen vallen. Hij lijkt in niets op de stoere jongens die je hier overal ziet, en die soms wel vijf bloempotten tegelijk dragen. Hij loopt snel. Ik volg hem met gemak, maar meter waggelt een heel eind achter ons aan. Op elk kruispunt moeten we op haar wachten, want alleen zij weet welke kant we op moeten. Dan lachen we verlegen naar elkaar. Iets zeggen durven we niet.

Bij het graf van 'pijt' en peter Louis haalt de jongen een hark en een schop te voorschijn. Daarmee plant hij de bloemen. Terwijl ik hem vanuit mijn ooghoeken in het oog houd, draai ik mijn gezicht ook lekker een beetje naar de zon. Het tikje warmte dat ze geeft doet deugd. Maar mijn neus lekt wel. En ook mijn oren doen pijn. Als de chrysanten voor het graf in de grond staan dankt meter de jongen met een groot biljet. Dan lacht hij een laatste keer naar me en gaat ervan door. Meter trekt nog wat onkruid uit de aarde en zet de plant een beetje rechter. Ondertussen vertelt ze me dat peter Louis nog in de oorlog heeft gevochten en dat 'pijt' ondertussen met de kinderen op de vlucht moest. Als meter klaar is, wandelen we nog naar andere graven van mensen die ze heeft gekend. Onderweg komen we Martine weer tegen en slaan een praatje met haar. Ondertussen ril ik over mijn hele lijf. Voor we weer naar huis rijden, warmen we ons in een café vlak aan de bushalte op met een warme chocomelk. Heerlijk!

Madammeke

'Madammeke...' bromt een stem in de nacht.

Ben ik aan het dromen? Dat denk ik niet. Maar ik lig wel niet in mijn eigen gele bed. Zelfs niet op de grote kamer waar ik normaal samen met mijn broer en ons moeke en vake slaap. Het is hier anders donker dan thuis. Ons moeke is wel in de buurt. Ik hoor haar wriemelen op een zetel vlak naast me.

De stem bromt opnieuw: 'Madammeke...' Ze klinkt als van een heks.

Ik krimp ineen. Ons moeke staat op en gaat naar de stem toe. Ik wil haar tegenhouden. Mijn arm slaat daarbij tegen het koude bed. Mijn andere arm kan ik niet bewegen. Er zit een soort zwemband rond. Hoe komt dat nou?

Plots weet ik het weer. Toen ons vake thuiskwam van zijn werk vond hij me huilend onder de schommel in de tuin. Ik was er af gevallen. Mijn arm deed ontzettend veel pijn. Samen met nonkel Walter voerde hij me naar het ziekenhuis. Daar namen ze foto's van mijn arm. Mijn pols was gebroken. De dokter moest mij opereren zodat de botten in mijn arm weer mooi aan elkaar zouden groeien. Maar hij was al naar huis. Daarom deden ze die rare zwemband errond. Hij zorgt ervoor dat ik de pijn niet meer zo hard voel. Vannacht moet ik hier blijven slapen en morgen krijg ik een gips. Gelukkig slaapt ons moeke ook hier.

Ze roept een verpleegster voor de stem. Maar de verpleegster zegt: 'Laat haar maar zeuren. Wij kunnen niet elk uur van de nacht bij haar zijn. Seffens valt ze wel in slaap.'

Maar de stem valt niet in slaap. Ze bromt de hele nacht. 'Madammeke... Madameke...'

Ons moeke draait en keert en zucht op de zetel. Ik kijk naar de streep licht die door de kier van de deur schijnt. Ik heb dorst, maar mag niets meer drinken. Het is een lange nacht. Misschien de langste van mijn leven.

De volgende morgen zie ik dat bij de bromstem een dikke brommadam hoort. Ze heeft grijze haren en rimpels en pukkels zoals een echte heks. Wat later rijden de verpleegsters mijn bed naar een kille, groene zaal. Ons moeke mag niet mee. Dat vind ik eng. De verpleegsters zijn wel lief, maar de dokter in de zaal kijkt streng. Hij drukt een zwart masker over mijn mond en neus. Uit dat masker komt een vies goedje. Ik probeer het niet in te ademen, maar dat lukt me niet. Ik stik...

Niet zoveel later word ik wakker met een gips rond mijn arm. De verpleegsters rijden me weer naar de kamer waar ons moeke op me wacht. Ons vake is er nu ook. Hij heeft een grote zak met koffiekoeken bij. Die zijn voor ons moeke, want zij heeft nog niet kunnen ontbijten. Zeker niet voor mij, want na die verdoving is dat niet goed. Maar ik kreeg ook geen ontbijt. Ik brom een beetje zoals de stem en even later smul ik toch van de zoete koeken.

De dokter komt nog eens langs en dan mag ik naar huis. Fier op mijn gips stap ik de ziekenhuiskamer uit.

Examenweer

*'Het wil weer lukken,' zuchtten mijn vriendinnen, 'Net nu we examens hebben is het schitterend weer.'
Ik liet hen maar zeggen. Zelf vond ik het wel goed zo.*

Als ik 's middags uit school kwam lunchte ik gezellig op ons tuinterras. Daarna trok ik mijn bikini aan en nestelde me met mijn cursussen in een ligzetel op het gazon.

Vaak viel ik zo blokkend in de zon in slaap. Als ik dan tegen de avond aan wakker werd, en nog ettelijke bladzijden moest studeren, sloeg ik niet in paniek. Ik stak gewoon 's nachts een tandje bij.

Als de examenperiode erop zat liep ik natuurlijk wel met serieuze wallen onder mijn ogen rond, maar ook met een mooi bruin kleurtje.

Mijn eerste lief

Verliefd was ik op zijn witte haren én op het feit dat hij het zoontje van mijn kleuterjuffrouw was. Zo'n vriendje was natuurlijk goed voor mijn sociale status. Daarenboven was ook ons moeke juffrouw in onze school. Het was slechts een kleine school en zij gaf les aan alle kinderen van het eerste tot en met het zesde leerjaar. Met die sociale status zat het dus meer dan goed.

In die jaren begonnen verjaardagsfeestjes pas op te komen. Niet van die feesten waarop alle kinderen van de klas werden uitgenodigd. Meestal mocht je slechts een paar vriendjes vragen.

Wim gaf zo'n feestje. Omdat ik toevallig het dochtertje van de andere juffrouw was, was ik erbij. Verder waren er alleen neven en nichten uitgenodigd. Allemaal kinderen die ik niet kende.

Ik had geen zin mijn grote liefde met deze vreemden te delen. Hoe ik het heb aangebracht weet ik niet meer, maar ik kreeg het in elk geval voor elkaar dat we iedereen achterlieten en onder ons tweetjes naar boven trokken. In de intimiteit van de slaapkamer hebben we verder gefeest.

De anderen zochten en riepen ons lange tijd. Maar wij deden alsof we hen niet hoorden. Pas toen het huis naar pannenkoeken rook zijn we weer naar beneden gegaan.

De begrafenis van den bompa

Ik heb den bompa niet zo goed gekend. Hij was dan ook niet mijn bompa, maar den bompa van mijn nichten Kris en Greet. Als ik bij hen op bezoek was zag ik hem. Hij zat dan altijd in dezelfde zetel in de salon.

Vroeger is hij een sterke man geweest, vertelde tante Ermine. me eens. Hij was een beenhouwer. Ooit is hij naar Amerika gereisd. Greet heeft een paardje met een indiaan op dat hij daarvandaan heeft meegebracht. Amerika is wel erg ver weg. Ik heb den bompa dan ook altijd bewonderd omdat hij daar naartoe durfde.

Maar nu is den bompa dus dood.

Deze voormiddag toen ik op school zat was er een mis. Daarna ging iedereen naar het kerkhof. En nu is er nog een begrafenismaal in 't Rerum'. Ons vake pikt me zo meteen hier op school op en dan moet ik daar mee naartoe. Mieren lopen af en aan in mijn buik.

Ons vake parkeert onze auto in de straat van 't Rerum'. We moeten nog een heel eind stappen, want vandaag staan hier heel veel wagens geparkeerd. Hoe gaat dat eraan toe, zo'n begrafenismaal? Moet je de hele tijd bidden? En moet je er verdrietig uitzien? De mieren kruipen ondertussen al tot in mijn keel.

Vlak voor we binnenstappen trek ik mijn triestigste gezicht. Ik twijfel even of ik ook zou wenen, maar dat doe ik toch maar niet. Ik hoop dat het goed is zo. Tante Ermine glimlacht naar me als ik haar gedag zeg, en ook de andere mensen die ik ken kijken me vriendelijk aan. Ze huilen of bidden niet, maar praten en eten pistolets. Ik krijg er ook een. Als die op is eet ik nog enkele koffiekoeken. De mieren in me vallen ervan in slaap. Mijn mondhoeken kruipen vanzelf ook weer naar boven. Na het eten wordt er verder gepraat. De meesten drinken ook nog iets. Dit maal heeft iets gezelligs. Alleen hebben Kris en Greet precies niet zoveel zin om met me te spelen. Daardoor duurt het me allemaal toch wat te lang. Ik ben blij als we -bij de laatsten- eindelijk naar huis gaan.

Mijn eerste grote-schooldag

Zodra ik de speelplaats opstap zoek ik Ilse. Zij is de enige in de hele school die ik, naast mijn broertje, al een beetje ken. Ze is een nichtje van Wim en was op zijn feestje. Toen haar moeke in het ziekenhuis lag, logeerde ze bij hem. Ze heeft toen enkele weken in mijn klas gezeten. We hebben samen stiekem van het zandbakzand geproefd. Erg lekker was dat niet. Het knarste vooral tussen onze tanden.

Maar ik vind haar niet. Toen we in de vakantie al eens in deze school kwamen kijken, was de speelplaats grijs en stil. Nu is ze een en al kleur en lawaaierig. Meer kinderen dan ik ooit bij elkaar heb gezien, springen er voortdurend in het rond. Zelf sta ik er maar wat beteuterd bij. Het lijkt alsof ik net als de wolf van Roodkapje stenen in mijn buik heb.

Ik ben opgelucht als het belt. Meteen loop ik naar de plek die zuster Pancratia me in de vakantie heeft getoond. 'Hier staat de rij van het eerste leerjaar,' had ze gezegd.

Daar zie ik Ilse eindelijk. 'Dag,' zeg ik blij.

Ze lacht flauwtjes terug.

Al gauw is onze juffrouw er. Ze toont ons hoe we flink in twee rijen moeten staan.

'Zo meteen gaan we naar de klas,' legt ze uit, 'daar mag je allemaal een plaats uitkiezen. Kom maar mee.'

Onze juffrouw gaat door de grote deur naast het bureau van zuster Pancratia naar binnen. Als hondjes lopen we achter haar aan. We volgen haar op de brede trap met de rode leuning. Van in de vakantie herinner ik me dat de klas vol banken voor twee staat. Nu al beslis ik dat ik naast Ilse wil zitten. Ik blijf dan ook dicht in haar buurt. Ilse zelf heeft meer oog voor een ander kindje.

In de klas wring ik me tussen Ilse en dat andere kindje op de bank naast Ilse. Het andere kindje zet zich dan maar op de bank voor ons neer. Ze heet Ann. Het meisje achter mij heet Nadia. 'Kindje,' roept ze steeds als ze me iets wil zeggen.

Tijdens de speeltijd speel ik met haar en anderen waarvan ik de naam nog niet ken.

Onze juffrouw is een lieve. Ze vertelt veel en leert ons lezen. 'an' en 'jan' kan ik nu al lezen.

Fier ga ik om vier uur naar huis. Ik vertel ons moeke dat ik al veel vriendjes heb.

Kijkstage

Twaalf jaar na de eerste keer volg ik juffrouw Maria opnieuw op de trap met de rode leuning. Alleen is die trap lang niet meer zo breed als toen. De leuning is ook een flink pak lager. Op de speelplaats was het me al opgevallen dat die heel wat kleiner is geworden, en dat het bureau van zuster Pancratia ondertussen een bureautje werd. Zuster Pancratia zelf is hier niet meer te bespeuren. Juffrouw Maria vertrouwt me toe dat het ook voor haar haar laatste schooljaar is. Eigenlijk is ze hier blij om.

'Het is erg veranderd sinds jullie bij mij in de klas zaten, hoor!' zucht ze, 'Jullie waren de laatste generatie brave leerlingen. Wat ze tegenwoordig allemaal durven uitsteken... En wat ze van ons eisen...de ouders, de regering, ...'
Niet meteen opbeurend nieuws voor de eerstejaarsstudent lerarenopleiding die ik ben, maar ik laat de moed niet zakken. Juffrouw Maria is gewoon moe, sus ik mezelf.

In het klasje herken ik meteen de grote zandtafel. Erin staat een maquette van de school zoals wij die ook nog hebben gemaakt. De klaspop, Joke zit nog net als vroeger op de kast, maar aan de muur hangen niet meer de woordjes 'an' en 'jan', wel 'ik', 'maan', 'roos', 'vis',...

Zodra de schoolbel luidt, wring ik me op een bankje helemaal achteraan en haal mijn cursusblok te voorschijn.

De kinderen kijken me nieuwsgierig aan als ze het lokaal binnenkomen.

'Dat is Veerle,' zegt juffrouw Maria, 'Ze heeft hier ook nog bij mij in de klas gezeten. Nu wil ze zelf juf worden en daarom komt ze eens kijken.'

Ik noteer de dingen die me opvallen. Regelmatig draait een hoofdje zich om en glimlacht een mond verlegen. Dat deze leerlingen niet meer braaf zijn, merk ik niet.

Juffrouw Maria geeft les op de manier die ik me herinner. Veel moeite moet ik dan ook niet doen om me weer het eersteklassertje van toen te voelen.

De Jordaches

In onze pyjama zitten mijn broer en ik voor de tv. Meter past, zoals vaak op zaterdagavond, op ons. Ze heeft net gezegd dat we naar bed moeten. Maar ik heb nog dorst. Mijn broer wil nog iets eten.

'Mag het, asjeblijf?' We kijken meter allebei met smekende ogen aan.

'Vooruit dan, maar gauw,' zegt ze.

Mijn broer haalt een groot pak chips uit de kast. Daar kunnen we lekker lang op knabbelen. Ik giet onze glazen heel vol met limonade. Meter schudt haar hoofd.

De speaker op het scherm vertelt dat zo meteen een aflevering van 'de Jordaches' begint. Ik grabbel in de chips en zak naast meter onderuit in de zetel. Mijn broer legt zich gemakkelijk op kussens op de grond.

Meter schudt opnieuw met haar hoofd. 'Zouden jullie niet gaan slapen?'

'Maar we hebben het vorige week ook gezien,' jammer ik, 'Ik wil het graag verder volgen.'

Meters schouders wippen even omhoog. 'Een kwartiertje dan,' zucht ze en zet zich ook gemakkelijk.

Al snel gaan we alle drie helemaal op in het verhaal. Als Wesley in beeld komt, klopt mijn hart een tikje sneller. Heimelijk ben ik verliefd op deze blonde krullenbol. Na een kwartiertje zegt niemand iets. Maar als op het scherm twee elkaar een kus geven, mompelt meter: 'Dit is toch geen programma voor kinderen...'

We maken ons dan zo klein mogelijk en kijken strak voor ons uit.

Zodra de ondertiteling verschijnt, klinkt meters stem streng: 'Nu echt naar bed!'

We springen meteen overeind, drinken in de gauwte nog iets omdat de chips aan onze tanden plakt, en lopen dan de trap naar onze slaapkamers op.

Guten appetit

Mijn broer was in de wolken met zijn houten treintje. Ik was vol van mijn 'barbiepop' in klederdracht met een hoed met grote rode bollen. Maar ons moeke en vake vonden varkentjes het ideale vakantiesouvenir uit het Zwarte Woud. Ze kochten er een voor elk van ons. En terwijl het speelgoed veel in de kast bleef, gebruikten we net die varkentjes dagelijks.

Bij het ontbijt keek het mijne me vanop de tafel aan met zijn schattige snoet. De letters 'guten appetit' op zijn houten buik wensten me niet alleen een smakelijke maaltijd, maar zorgden er tegelijk voor dat ik de dag trots kon beginnen omdat ik al wat Duits kende.

Op die buik besmeerde ik ettelijke bokes met choco, of met platte kaas en een dikke laag bruine suiker. Nog meer bokes beboterde ik en strooide er dan gul chocolade korrels over. Af en toe belegde ik die bokes ook met iets gezonds, maar dat zal niet zo vaak zijn geweest.

Al gauw stond mijn varkentje vol krassen van mijn mes, en ik zelf vol pukkels van de vele chocola.

Met crèmepjes en salie-essence probeerde ik van die pukkels af te geraken. Maar voor de varkenskrassen bestond natuurlijk geen remedie. Toch heeft mijn varkentje jaren dienst gedaan. Het is zelfs een beetje symbool geworden voor ontbijt bij ons thuis.

Mijn 'velouren' vest

Mijn kleerkast hangt vol lange Indische jurken, kleurrijke sjaaltjes, broeken die ik zo erg heb versmald dat het wel vijf minuten duurt voor ik in mijn broekspijpen ben gesukkeld, boerenhemden en truien die enkele maten te groot zijn. Alleen een jeansvest ontbreekt erin.

Ik vind dat een ramp. Zowat het ergste dat me kan overkomen zelfs, want een jeansvest heb je nodig om mee te zijn. Al mijn vrienden hebben er een. En ook mijn nicht, Greet. Maar hoe ik ook zaag en zeur, ons moeder is onverbiddelijk. Ik krijg er geen! Ze met mijn eigen geld betalen is geen optie, want ons moeder dreigt ermee dat ik buiten vlieg als ik met zo 'n vest thuis durf te komen.

Dag na dag pieker ik me suf over hoe ik dit probleem krijg opgelost. Ik spaar alvast toch wat centen bij elkaar. En dan heb ik een inval. Over een 'velouren' vest heeft ons moeder niks gezegd. Ik fiets naar de stad en koop daar net hetzelfde model als de jeansvest die iedereen heeft, maar dan van zwart velours.

Thuis toon ik niet, zoals anders, enthousiast mijn aankopen. En als ons moeder daarop aandringt, diep ik eerst een kaki katoenen tas op, die ik van de rest van mijn centen heb gekocht, en een flesje patchoeli. Maar dan kan ik de vest niet langer meer verbergen.

Ons moeder zegt er niet veel op.

De rest van mijn tienertijd zijn deze vest en ik net zo onafscheidelijk als een Siamese tweeling.

Het ongeluk

Als het nieuws van zeven uur begint op de radio klap ik mijn schoolboeken toe. Genoeg gestudeerd voor vandaag. Niet dat ik de hele dag achter mijn boeken heb gezeten. Vanmorgen ging ik turnen, daarna bereidde ik een heerlijke spaghetti voor mezelf en ik heb ook een paar uur met mijn vriendinnen aan de telefoon gehangen. Maar toch deed ik ook behoorlijk wat voor school.

Ik genoot ervan alleen thuis te zijn. Maar nu mogen mijn ouders wel stilletjes aan naar huis komen, vind ik. Zij reden vandaag een autorally.

Mijn broer is met hen mee. Ik krijg honger en heb geen zin weer in mijn eentje aan tafel te zitten. Ik stop alvast een koek in mijn mond en nestel me nog even met een boek in de zetel.

Na een poos parkeert een wagen voor onze deur. Niet onze wagen. Een vreemde mijnheer en ons vader stappen uit. Een tel later staan ze in onze woonkamer.

'We hebben een ongeluk gehad,' zegt ons vader, 'Onze auto is helemaal kapot. Ons moeder en Luc liggen in Sint-Gillis-Waas in het ziekenhuis. Gelukkig is het niet al te erg.'

De betekenis van dat laatste dringt niet tot me door. Voor mij zijn ze op dat moment half dood. De grond onder mijn voeten beweegt net als de plankendoorgang in het spookhuis op de kermis. Ik wil ons vader duizend en een dingen vragen, maar krijg niet zoveel over mijn lippen.

De vreemde mijnheer neemt afscheid. Ons vader en ik smeren ons elk een boterham. Terwijl we eten, vertelt ons vader hoe een andere wagen op hen is ingereden, hoe hun auto over kop ging en ons moeder door de voorruit is gevlogen. Luc moet hierbij met zijn hoofd verschillende keren tegen het plafond zijn gebotst. Hij heeft een hersenschudding.

'Ben jij dan niet gekwetst?' vraag ik.

'Ach,' mijn nek doet wat pijn,' zegt hij, 'Dat zal wel beteren. Ik had een houvast aan mijn stuur. Dat is mijn geluk geweest.'

Ik krijg de stukken brood haast niet doorgeslikt.

Even later is nonkel Walter er. Hij voert ons naar het ziekenhuis. Daar cross ik de gangen door recht naar de kamer van onze Luc. Ons vader en nonkel Walter kunnen me niet bijhouden.

Luc moet een nachtje in het ziekenhuis blijven ter observatie. Morgen mag hij waarschijnlijk al naar huis. Als ik met mijn eigen ogen heb gezien dat hij er redelijk goed aan toe is, steven ik op de kamer van ons moeder af. Zij heeft meer pijn. Haar hele lijf zit vol glasscherven. Een van de volgende dagen opereren ze haar. Maar gelukkig is ook dit niets dodelijks.

Het bezoeken is snel voorbij.

's Nachts hoor ik telkens weer wat ons vader me allemaal heeft verteld. Ik zie het ongeluk in mijn verbeelding gebeuren. Ook de film van het ziekenhuis speelt zich steeds opnieuw af. Ik val pas heel laat in slaap.

Sinte Mette

Nog vroeger dan anders wip ik uit mijn bed. Mijn ontbijt wurm ik in sneltreinvaart naar binnen. Ik hang de witte katoenen zak, die ons moeke van een oud laken speciaal voor Sint Maarten heeft gemaakt, rond mijn hals, en roep: 'Ik ben weg, he!'

Maar ons vake steekt daar een stokje voor. 't Is nog veel te vroeg,' zegt hij streng. 'De mensen slapen nog.'

Ik moet nog een half uur wachten. Mopperen heeft geen zin. Ons vake verandert toch niet van gedachten. Vijfentwintig minuten later hang ik de zak opnieuw om mijn hals. Ik doe mijn dikke jas aan, en mijn wanten. Mijn broer neemt zijn zak en zet de papieren mijter op, die hij maakte op school.

Even later bellen we aan bij de burens. 'Sinte Mette van de ruggenuchte...'

Onze buurvrouw wappert met een briefje van twintig frank voor elk van ons. Ze steekt ook een koek in onze zakken.

We lopen naar het volgende huis. '...en met zijnen grijze baard, juffra'ke wilde me kabaske is vullen...' zingen we nog voor de deur opengaat '...en laat ons ni lang ne mie staan, want a hust, a he den valling, gefit hem e pastilleke, 't zal overgaan...' In ruil voor ons lied krijgen we een handvol snoep.

Na een poosje voegt Annick zich bij ons. Zij heeft ook een mijter op en een deken als mantel om haar heen geslagen. Met ons drieën klinkt het allemaal nog luider. 'Sinte Mette oep de kruk, gefit nen appel of e stuk, gefit e peir, of e smeir, Sinte Mette den beideleir ...'

We doen huis na huis aan in onze straat, en de andere straten in onze buurt. Als een groepje kinderen op het huis afstapt waar wij net naartoe willen, rennen we om hen voor te zijn. De kou schudden we van ons af door nog harder te zingen. 'A hè zane mantel deurgesneeje, oem aan den arreme te geve, hij beloofde aan z'n vrou datem koeke bakke zou, Ivo, Ivo, datem koeke bakke zou...'

Als de voordeur ergens toe blijft brullen we: 'Hoog huis, liejg huis, d'er zit een gierige pin in huis!'

Maar meestal wordt er wel opengedaan en stopt men iets lekkers in onze zakken. Tegen de middag zitten deze dan ook bomvol. Een reuzenlolly is het laatste wat er nog bij kan. Zo'n grote lolly hebben we nooit eerder gezien. Hij heeft een doormeter van wel tien centimeter.

We spreken met Annick af eerst thuis een hapje te eten en dan opnieuw samen op pad te gaan. Bij deze mevrouw komen we dan vast en zeker nog een keer zingen.

Als ik thuis in de warmte kom tintelen mijn tenen en lekt mijn neus. Snel eet ik een boterham. Ik kap mijn zak leeg op de tafel en bekijk mijn buit. Het

fruit dat ik heb gekregen, leg ik in een schaal. Dat mogen ons moeke en vake opeten. De snoep en de koeken komen in een grote mand, behalve enkele koeken die ik meteen opsmul. De lolly bewaar ik voor straks.

's Namiddags heeft mijn broer geen zin meer, maar Annick en ik trekken er weer op uit. We moeten nu verder wandelen voor we bij huizen komen waar we nog niet zijn geweest. Na een poosje zijn we het ook beu. Alleen bij de lollymevrouw gaan we nog langs. We zingen extra mooi.

Ze lacht, maar zegt: 'Jullie waren hier deze voormiddag al, he?'

We krijgen geen lolly meer. Dat is pech!

Maar het was toch een vruchtbare dag.

Een nieuw vriendinnetje

Urenlang al klop ik in mijn eentje met mijn raket tegen de bal van mijn jokari. De andere kinderen van onze straat spelen blijkbaar niet buiten vandaag. Plots staat er toch iemand naast me. Een klein meisje met een groot hoofd en korte armen die als worstjes aan haar lijf hangen. Ik heb haar nog nooit eerder gezien. Ze heeft bolle wangen. Haar ogen staan ver uit elkaar en puilen wat uit, maar glimmen ook. Haar lach is nog groter dan haar gezicht. Ze lijkt me ouder dan ikzelf, maar ze is heel wat kleiner.

'Wie ben je?' vraagt ze, en vervolgt voor ik kan antwoorden met: 'Ik ben Sonja, de tante van Koen van hier achter de hoek. Ik logeer dit weekend bij hem.'

Koen is nog een kleuter. Daarom speel ik nooit met hem, maar ik weet wel waar hij woont.

'Mag ik ook eens proberen?' Sonja waggelt op haar korte beentjes naar me toe. Haar lach groeit nog. Hij strekt zich nu uit over haar hele lijffe.

Het lukt haar niet tegen de bal te slaan. Mijn tenniskraket is te groot voor haar. Toch blijft ze lachen. Ik haal mijn autoped uit de garage. Traag rij ik rond het grasplein, terwijl Sonja een stukje voor me uit loopt. Haar dikke poep schudt heftig heen en weer. Na een poosje wisselen we. Maar Sonja geraakt ook met de autoped niet goed weg. Het stuur staat immers te hoog.

We zetten ons naast elkaar in het gras en tateren erop los. Sonja praat soms zo snel dat ik niet kan volgen. Maar ze vindt het

niet erg de dingen twee of zelfs drie keer voor me te herhalen. Bijna de hele tijd schateren we het uit. Als ons moeke me 's middags roept om te komen eten, vraag ik: 'Spelen we straks weer samen?' Maar Sonja gaat deze namiddag met de familie van Koen naar de stad. Ze belooft me wel er de volgende morgen opnieuw te zijn. Ik kijk er al naar uit. Ik hoop ook dat ze nog vele weekends komt logeren. 'Ik heb een nieuw vriendinnetje,' vertel ik aan tafel, 'Ze ziet er wat vreemd uit, maar nog nooit heb ik zo hard gelachen als met haar.'

Dubbelfeest

25 februari is altijd een vrolijke dag geweest. Zowel ons moeke als moéke, mijn grootmoeder langs vaders kant, waren dan jarig.

Meestal vierden we eerst een beetje thuis met ons gezin. Daarna feestten we bij moéke verder, vaak met verschillende tantes en nonkels en neven en nichten erbij. Als cadeau namen we steeds vijf kilogram Chocotoffs voor moéke mee, want dat waren haar lievelingssnoepjes. Maar wij lustten die ook, weet je, en hielpen haar bijgevolg toch de zak leegmaken. Alleen deden we dat nog niet op de verjaardag zelf, want dan stonden er steevast 'pateekes' klaar.

Toen moéke vijfenzeventig werd organiseerden we met de hele familie een verjaardagspartij bij tante Lief. Een kokkin kookte een feestmaal en alle kleinkinderen speechten recht uit hun hart.

Toen ze tachtig werd kwam moéke haar huis niet graag meer uit. Dus vierden we bij haar thuis met de hele familie. Die was ondertussen een pak groter geworden. Verschillende neven en nichten waren toen immers getrouwd en er waren zelfs al achterkleinkinderen geboren.

*Dat moéke ooit een dochtertje had verloren heb ik altijd wel geweten, maar dat dit meisje is gestorven op moékes verjaardag, vertelde nonkel Walter me pas vele jaren na haar dood.
Toen pas begreep ik dat dit dubbelfeest op 25 februari voor moéke altijd heel dubbel moet zijn geweest.*

Ons nieuwe bed

Walter en ik zijn volop aan het behangen op de benedenverdieping van het huisje waar we over enkele weken samen zullen gaan wonen, als er wordt aangebeld. Het zijn de mannen van de meubelwinkel. Ze komen ons bed leveren. We beplakken onze muren rustig verder, terwijl zij dat bed boven in elkaar steken. Ze zijn er gauw mee klaar. Op het eerste gezicht ziet het er allemaal in orde uit. Maar als ze weer buiten zijn gooien we onze borstels en rollen papier aan de kant om het bed aan een uitgebreidere inspectie te onderwerpen.

Ik zet me aan de ene kant op de matras die nog in plastic zit ingepakt, Walter aan de andere.

‘Ons eigen bed...’ glunderen we.

We kruipen wat dichterbij elkaar toe. ‘De matras zit precies wel goed...’

‘Ze ligt ook goed,’ lacht W. terwijl hij zich op zijn rug legt.

Ik nestel me in zijn armen. ‘Ja, heel goed...’

Zijn vingers strelen mijn haren. Zijn lippen vinden mijn mond. Mijn handen glijden onder zijn T-shirt en betasten elk plekje van zijn rug, zijn buik. We zoenen wat heviger. Onze werkkleren vliegen door de kamer.

*Onze lichamen verstrengelen zich. Zo verkennen we elke vierkante centimeter van de matras. Na een poos liggen we uitgeput naast elkaar.
Ons nieuwe bed is goedgekeurd.*

Trein-tram-busdag

Met drie staan we op het perron. Alle drie vrijwilliger bij Kindertelefoon. Alle drie verkleed als clown. De twee andere zijn kleurrijker dan ik, maar toch val ik het meest op door mijn ongelooflijk dikke poep. Ik trok een broek van ons vader aan, waarop ons moeder ooit een vilten clownsgezicht had genaaid, en vulde het achterwerk op met kussens.

Enkele kinderen wuiven naar ons. We doen wat gek en wuiven terug. Een papa vestigt de aandacht van zijn zoontje op mijn dikke achterste. De jongen lacht. Ik stap naar hen toe en geef het kind een folder van Kindertelefoon. Dat is wat we deze trein-tram-busdag de hele dag zullen doen. Zo hopen we onze Kindertelefoon wat bekender te maken.

Zodra de trein arriveert, stappen we op. Onze eerste bestemming is Gent. De hele tijd lopen we door de gangen, verkopen clownskuren en praten met kinderen en jongeren over Kindertelefoon. Velen maken grapjes over mijn poep. Enkele papa's knijpen erin. Sommige zonen doen het hen na.

In Gent ontmoeten we onze collega-vrijwilligers. Aan de ingang van het station schminken zij kindergezichten. We steken een handje toe.

Daarna sporen we naar zee. Ook daar heeft mijn poep veel succes. Er wordt duchtig op getrommeld. Gelukkig zijn de kussens goede schokdempers. Als clown durf ik wat meer dan anders en ik sla of pits regelmatig terug. De mannen en kinderen beleven er veel plezier aan, sommige vrouwen lachen maar groen. We lunchen op de dijk in Oostende.

Dan gaat het richting Limburg. Met dat eten in onze buik zou een dutje wel van pas komen, maar daar zijn de kinderen het niet mee eens. Als we even niet door de treingangen springen, komen ze zelf naar ons toe.

'Wie zijn jullie?', 'Wat doen jullie?', 'Waarom?' ...

In de kortste keren zijn we weer uitleg aan het geven en lopen we ook weer de trein op en af.

In de vooravond bereiken we Hasselt. Daar delen we onze laatste grappen en folders uit op de braderij. Ik ontvang er de laatste knepen in mijn achterste.

Bij een hapje, wat pinten en jeneverkes verbroederen we nog, tot heel laat, met onze Hasseltse collega's.

Als we weer naar huis rijden, zitten er geen kinderen meer op de trein. Dit keer kunnen we dus wel lekker indommelen. Er wordt ook niet meer in mijn dik achterwerk geknepen. En eigenlijk ben ik daar wel blij om.

De vlek

We zijn de enige klas die nog op de speelplaats staat. Juffrouw De Bruyn wacht tot we netjes op twee rijen staan, met onze armen over elkaar, en tot we muisstil zijn. Net als dat lukt, kraait er een haan.

Met een commandantenblik stapt onze juffrouw tussen de rijen. Wendy krijgt een tik omdat haar voet net iets buiten de tegel komt waar ze op hoort te staan.

Als onze juffrouw Diane passeert, zucht ze. 'Is het weer van dat?'

Al onze gezichten draaien naar Diane. Diane richt haar ogen op de grond. Op haar lange witte rok is een grote bruinrode vlek.

'Heb je verband bij?' gaat de juffrouw verder.

'Nee..., ' knikt Diane aarzelend. Ze krimpt in elkaar.

Het is niet de eerste keer dat dit gebeurt. De vorige keer had ik geen idee waar die plek vandaan kwam.

Maar ondertussen weet ik het. Ik vroeg het aan ons moeke en ze heeft het me allemaal verteld. D. heeft haar maandstonden.

Juffrouw De Bruyn zegt dat we rustig naar de klas mogen gaan. Maar Diane mag niet mee. Ze moet eerst naar de directrice. Ze durft niemand meer aankijken. Ze weent bijna.

Eigenlijk is dat toch niet nodig? Natuurlijk is die vlek niet plezant. Maar het betekent wel dat ze al groot is. Ik zou ook al groot willen zijn. Alleen zou ik dan geen witte rok dragen.

De viezerd

Ik zit in de stuurcabine naast jou, en naast die stomme kapitein met zijn zoetgevooisde stem en zijn rollende Spaanse woorden. De boot wiebelt. Jij lacht. Liever zou ik met jou boven op het dek in de zon liggen. Maar jij verkiest - ik begrijp echt niet waarom- in de buurt van die vuile vent te blijven.

Gelukkig legt de boot even later aan bij een onbewoond eiland. De mensen die er niet wonen hebben lange tafels klaargezet. We schuiven aan. Ik zit vlak naast je. Tegen je zelfs.

Lange bruine mannen schenken sangria uit. Ik mag dat natuurlijk nog niet drinken, maar sabbel toch op de stukjes fruit die erin zitten. Die bruine mannen komen ook rond met schalen vol zoute visjes. Jij vindt ze heerlijk. Alleen daarom eet ik er ook van.

Plots schalt Spaanse hoempapa uit de boxen. Een dikkerd trekt ons van de bank en in een lange rij dansen we over het strand. Het zand is heet. Het kriebelt tussen mijn tenen. 'Viva Espana' zing ik keiluid en keivals, mee.

Als de mannen er terug zijn met dampende schalen haasten we ons aan tafel. Mosselen, kip, inktvis, rijst,... Wat ruikt dit heerlijk! Ik smul ervan. Je schrikt dat ik zoveel op krijg. Maar dit is dan ook écht lekker. Als alle kommen leeg zijn, leggen we onze handdoeken dicht bij de boot op het strand. De kapitein praat er met een oudere man. Jij doet een dutje en ik speel aan je voeten in het zand. Ik hou de kapitein in het oog en merk

wel hoe hij voortdurend naar je kleine bikinietje loert. Later wil ik ook zo'n miniding. Maar o wee, als er dan een viezerd zo durft te kijken!

Zwangerschapstest

'Ik ben moe,' zei ik die laatste middag van onze wijnreis naar Bourgogne aan tafel.

'Je zal nog moeder worden,' grapte Lou.

Walter en ik keken elkaar een seconde aan. We zeiden niets. Maar Rita had het opgemerkt.

Vanaf dat moment wist zij dat ik zwanger was. Zelf geloofden we daar nog niet in. Mijn maandstonden lieten deze maand wel wat langer op zich wachten dan gewoonlijk, maar wie zegt dat ik een regelmatige cyclus had. Ik was pas gestopt met mijn pil. De meeste van mijn vriendinnen hadden maanden, en sommigen zelfs jaren moeten wachten voor ze zwanger waren. Dus waarom zou ik dan, die tenslotte toch al een flink pak ouder was dan diezelfde vriendinnen toen zij aan kindjes begonnen, zo snel prijs hebben?

Maar ik was wel moe. Tijdens de terugreis viel ik als een blok in slaap op de bus.

De volgende dag haalde ik toch maar een Predictortest in huis. Net voor ik het avondmaal zou beginnen klaarmaken, plaste ik op het staafje en wachtte toen samen met Walter een lange, spannende minuut.

'Het zal wel niks zijn,' zeiden we nog, 'Zo snel dat kan gewoon niet.'

Maar het was wel iets. De Predictor kleurde roze. Er groeide een klein mensje in mijn buik.

Walter en ik vielen elkaar in de armen. Het ene moment leek het alsof ik dit droomde, het andere voelde ik

me heel erg zwanger. We waren blij, ontzettend blij. Maar het was ook verwarrend. We beseften dat de moeilijkste opdracht van ons leven was begonnen. De boeiendste ook. We stelden ons avondmaal uit en kraakten een flesje champagne.

Vroedvrouw

Een langgerekt 'miauw' op het terras onder mijn slaapkamerraam wekt me. De rode cijfers op mijn klokradio vertellen me dat het amper twintig over vijf is. Ik draai me op mijn zij en probeer opnieuw in te dommelen. Maar het gemiauw houdt aan en zelfs met mijn donsdeken over mijn oren kan ik de klaaglijke klanken niet negeren. Ik steek mijn voeten in mijn pantoffels en slof naar beneden.

Als ik de sleutel van de achterdeur omdraai, kijkt ons Toyke me vanaf het terras aan en jankt nog harder dan eerst. Ze schuifelt een stukje in mijn richting, zakt neer en begint verwoed haar achterwerk te likken.

Snel zoek ik een kartonnen doos, leg er enkele kranten in en plaats deze op de terrastegels. Dan pak ik ons Toyke voorzichtig op en leg haar in de doos. Zelf zet ik me ernaast op de grond. Die voelt nog kil aan. Toch hangt er al een zweempje warmte in de lucht.

Ons Toyke kijkt me smekend aan. Ze ademt snel. Als ik achter haar oren krabbel, spint ze even. Maar al gauw verandert dit zachte brommen opnieuw in krijsen. Ik streel wat harder nu.

'Je bent een flinke poes,' fluister ik, 'en je kan het, laat je kleintjes maar komen.'

Ik aai nu ook haar rug. Plots wringt ze zich onder mijn handen vandaan, draait en keert in de doos.

'Ja, goed, je kan het,' herhaal ik iets luider.

Ze likt haar achterste nog heviger dan daarstraks en plots floept er een gulp water en een klein nat ding uit.

'Bravo!' juich ik.

Maar daar heeft ze geen oren meer naar. Ze likt haar jong schoon. Pas als dat melk bij haar drinkt, kruist haar blik de

mijne weer. Ze kijkt fier.

Niet veel later speelt dit hele scenario zich opnieuw af. Net als er gestommel in de keuken is te horen, glijdt haar tweede mormel eruit.

Ons moeder is wakker. Ze maakt zich niet druk om de bevalling, maar wel over het feit dat ik naar school moet.

'Ons Toyke heeft me nodig,' zeg ik beslist.

Maar daar is zij het niet mee eens. Ik smeer snel een boterham en eet hem naast de weeïg ruikende doos op de grond op. Dan sprint ik naar de badkamer waar ik me maar half was en mijn tanden te vlug poets. Mijn haren vergeet ik te kammen. Als ik op het terras neerplof, krijgt ons Toyke weer oorverdovend en draait ze zenuwachtig in de doos rond. Ik hervat mijn vroedvrouwtaak met aaien en aanmoedigen. Het derde jong komt snel.

'En nu meteen naar school,' gebiedt ons moeder.

'Maar als er nog eentje komt... en de nageboorte...'

Ons moeder begrijpt niet dat ons Toyke mij nodig heeft. Ze vindt dat ze het, net als alle andere katten, maar alleen moet zien te redden. Nog meer protesteren heeft geen zin. Dus fiets ik naar school. Ik ben slechts een klein beetje te laat.

's Middags spurt ik naar huis. Ons Toyke ligt nog steeds in de doos met drie jongen. Geen nageboorte.

'Miauw,' klaagt ze zodra ze me ziet.

Ik streel haar kop.

Nog luider: 'Miauw.'

'Komt er nog een kleintje? Vooruit dan, hoor!' Ik zet me opnieuw bij de bloederige doos.

Nog geen vijf minuten later is haar laatste jong er. De nageboorte volgt.

Ik leg ons Toyke met haar kroost in een propere doos.

Het lijkt alsof ze naar me lacht.

Mijn eerste beha

Als ik mijn turnmaillot aan had, zag je ze wel. En voor de spiegel in de badkamer kon ik er zelf niet meer naast kijken. Maar verder bleven de heuveltjes op mijn borstkas verstopt onder ruime T-shirts. Niet dat ik me voor hen schaamde of zo. Langs de ene kant was ik zelfs blij dat die dingen begonnen te groeien, want het betekende dat ik groot werd, en er was niets dat ik liever wilde dan groot zijn. Maar aan de andere kant had ik toch niet de behoefte om met die bobbels ter grootte van een wespensteek te koop te lopen. Het gezeur van ons moeke over een beha maakte me dan ook horendol. Ik was niet van plan mijn miniboezem in zo 'n ding gevangen te zetten. En dus bedacht ik duizend en een redenen om niet mee naar de stad te moeten om een beha te kopen.

Deze discussies werkten niet alleen op mijn eigen zenuwen, ook ons vake kreeg er genoeg van.

'Dan draag je maar geen beha!' flapte hij eruit, 'Dan krijg je maar hangborsten!'

Mijn mond viel open. Ik wist geen tegenargument in te brengen en droop af naar mijn kamer.

Enkele dagen later fietste ik op mijn vraag met ons moeke naar de stad. In het warenhuis liepen we meteen naar de lingerieafdeling. Met afkeer bekeek ik de beha's en zuchtend koos ik er een uit. Een witte katoenen zonder tierlantijntjes.

'Mooi,' zei ons moeke toen ik hem paste.

Zelf vond ik er niks aan. Het voelde vooral heel onwennig.

Thuis legde ik de beha eerst helemaal achteraan in mijn kast. Maar zodra de woorden van ons vake weer door mijn hoofd spookten, deed ik hem toch aan. De ruime T-shirts die ik erover aantrok, verborgen hem vast.

*Al snel werd die beha een kledingstuk als elk ander, een vast onderdeel van mijn garderobe.
Tot op de dag van vandaag heb ik geen hangborsten.*

©Veerle Schaltin

Boekenzondag

Zoals elke zondag moet ik mee naar de kerk. Zoals elke zondag luister ik daar niet naar wat de pastoor vertelt, maar gluur ik naar de gehandicapte jongen schuin achter me en de zussen met de lange haren schuin voor me. Ik droom dat ik zo mooi ben als zij. Ik beeld me in dat zij mijn vriendinnen zijn. Ondertussen tel ik de minuten tot aan de communie af. Na de communie kijk ik wel naar de pastoor, want ik weet dat het dan niet meer zo lang duurt. Zodra de pastoor een kruisteken maakt schiet ik recht en wring me tussen de andere mensen over het gangpad naar achteren.

Als eerste stap ik dan de parochiebibliotheek in het huisje naast de kerk binnen. Het is een smal en donker huisje. De kleine kamers staan vol schabben met boeken. Het ruikt er muf. Ik leg mijn boeken van de vorige week op de toonbank en loop door tot helemaal achteraan, want daar staan de kinderboeken. De meeste zijn al oud. Hun kaft is gekreukt en hun bladen zijn vergeeld. Maar de verhalen erin zijn wel spannend of romantisch gebleven. In het donker moet ik goed kijken om hun titels te kunnen lezen. Toch is mijn keuze gauw gemaakt. De mevrouw achter de toonbank schrijft de boekgegevens op mijn kaart en stempelt de datum van vandaag eraan. Nu is het nog wachten op mijn broer. Hij heeft meer werk om net die boeken die hij wil lezen in de boekenrijen te vinden.

Thuis leg ik me met mijn mooiste aanwinst languit op de zetel. Eerst speelt mijn broer nog naast me met zijn Playmobil en geeft ons moeke de planten water. Maar even later word ik zo door mijn boek opgeslokt dat zij nog amper figuranten zijn. Net als het draaispit dat zoemt in de oven en de geur van gebraden kip die langzaam ons huis vult niet meer zijn dan achtergrond bij mijn verhaal.

Pas als Johan Verminnen veel later op de radio ‘Met zeven aan de tafel, de grote tafel bij ons thuis. Is het eten nog niet

©Veerle Schaltin

klaar? Vader van 't kaarten niet thuis...' zingt, en ons moeke zwaar zuchtend langs het raam passeert om te zien waar ons vake, die een pintje is gaan drinken, blijft, is er weer even leven naast de zinnen die ik lees. Stil hoop ik dat ons vake nog keilang wegblijft. En ik duik weer in mijn boek.

Uitwaaien

De verwijten vliegen met de snelheid van de stormwind buiten door onze woonkamer. Van mijn broer naar mij en terug. Ze bonken met de kracht van het rolluik tegen het raam op mijn ziel.

Als ons moeder probeert te sussen raakt ze mee verstrikt in onze ruzie. Ze kan geen kant meer op. Ons vader is slimmer. Hij houdt zich afzijdig. Maar de scheldwoorden stapelen zich op tot er geen lucht meer in de kamer is.

'Jassen aan!' gebiedt hij dan.

Even ben ik van de wijs gebracht. Ik heb hem vast niet goed begrepen, denk ik, en ik bereid de volgende aanval op mijn broer voor.

Maar ons vader herhaalt het. 'Jassen aan!'

Ik frons mijn voorhoofd. Ook ons moeder en mijn broer kijken hem niet begrijpend aan.

'Ze moeten afkoelen,' zegt ons vader kalm, 'We maken een wandeling.'

Ik denk dat hij zot is geworden. Wie gaat op dit uur nog de straat op? En in zo'n rotweer? Maar er is geen ontkomen aan.

Alleen ons moeder mag thuisblijven. Ik trek dus mijn jas aan, sla een sjaal om, steek mijn handen in wanten en zet een muts op. De temperatuur is immers onder nul gezakt. Woest ga ik met ons vader en mijn broer op pad. Binnenin me borrelt nu niet alleen de ruzie, maar ook de strijd tegen deze onzin. Lang duurt die niet. De ijzige kou slaat hem meteen neer. Hier buiten lijkt het alsof de storm minder hard loeit dan binnen, maar hij snijdt wel in mijn gezicht. Hij tolt door mijn hoofd en gedachten en knuppelt de redenen om ruzie te maken een voor een neer. Ik concentreer me op het ritme van onze

voetstappen. Op hun gekraak. Het enige wat naast die snerpende wind te horen is op straat, want wij zeggen niks. Maar ik voel wel een verbondenheid. En een rust. Een rust die zich langzaam in onze harten nestelt.

Forever young

'Forever young

I wanna be

Forever young

Do you really want to live forever?

Forever

Forever young...' neurie ik met Alphaville op de radio mee, als ik van een studiedag in Nederland naar huis rij. Even doet al wat ik vandaag mocht ervaren en leren er niet meer toe, want de muziek voert me naar de dorpskerk in Muizen meer dan vijftwintig jaar geleden.

Ook daar weerklinkt Alphaville.

'But sooner or later they all will be gone.

Why don't they stay young?...'

De kerk is stampvol. Ik zit op een van de laatste rijen. In het midden vooraan staat een kist. Ik kan niet geloven dat jij daarin ligt. En ik kan nog minder geloven dat jij daar zelf voor hebt gekozen. De zon schijnt flauw door de lange smalle kerkraden alsof je naar al deze mensen hier glimlacht. Maar dat klopt niet, want je glimlachte nooit. Jij lachte altijd voluit, met je hele mond, je hele gezicht, en zelfs je hele lijf. Je was altijd de vrolijkste van de bende. Ik kan de controverse tussen jouw speelse zelf en deze keiharde dood maar moeilijk hanteren.

Als ik na de mis op het kerkplein met Luc en Gerda praat merk ik dat ze met hetzelfde gevoel zitten. Hierbuiten schijnt de zon fel, maar het is wel bitterkoud, alsof je schaterlacht en ons tegelijk goed hebt liggen. En dat plaatje klopt wel, want je was altijd de eerste om iemand beet te nemen.

Neem je ons ook met je dood beet?

Een rood waarschuwbord katapulteert me weer naar vandaag op de Nederlandse snelweg. Langzaam komen de verhalen van de studiedag terug. Maar ook je volle lach rijdt nog met me mee. Zoals steeds als Alphaville door de boxen galmt.

*'Youth is like diamonds in the sun
And diamonds are forever...'*

Schommelen

Zoals vaak na een uitstap stoppen we ook vandaag in 'Het Torenhof' in Tongerlo om nog iets te eten. Ik bestel er vol-au-vent met frietjes en huppel de trap af naar de speeltuin. Daar spring ik op de schommel, duw me met mijn voeten af en wieg zacht heen en weer. Ondertussen denk ik aan de voorbije dag, de wandeling, de picknick, het gehakketak met mijn broer,... Ik zwaai mijn benen wat heviger naar voor en achter. Mijn gedachten springen in het rond. Van vandaag naar gisteren naar over zoveel jaar. Naar wie ik dan misschien ben. Wie ik zou willen zijn. Het meisje van mijn dromen. Ze woont in een groot huis. Met wel drie zussen en een broer. De zus die bij haar op de kamer slaapt is haar beste vriendin. Ook met de anderen is er nooit ruzie. En het is altijd gezellig in huis. In een vast ritme vliegen mijn benen nu telkens hoger dan het bovenste van de schommel. In de verte kraakt een wip. Een vogel gakt.

'Veerle!' De dwingende stem van mijn broer. 'Het eten is er.'

Met spijt laat ik me uitbollen en slenter naar het terras waar ons moeke en vake met het eten op ons wachten.

'Tot straks,' mompel ik tegen het droommeisje.

Ik schrok de vol-au-vent naar binnen en ren terug naar de schommel. Opnieuw slinger ik mijn fantasie in.

Babyblues

We wilden oudejaarsavond nog een laatste keer onder ons tweetjes vieren. Maar daar dacht Zoonlief anders over. Hoewel hij pas voor half januari was uitgerekend, kwam hij vijf dagen geleden al op de wereld. Zo komt het dat ik nu, met oudejaarsavond, in het moederhuis lig.

Manlief heeft enkele flessen wijn en een schotel met kreeft en ganzenlever naar binnen gesmokkeld.

Zodra het laatste bezoek is vertrokken, opent hij de eerste fles.

Net dan steekt een verpleegster haar hoofd om de deur.

'Alles in orde, zie ik,' lacht ze, 'Als er iets is bel je maar, hé?'

Bij ons eerste glas halen we herinneringen aan de zwangerschap op. Ik vertel hoe fijn ik het vond zwanger te zijn. Manlief heeft het over de stress om de babykamer op tijd klaar te krijgen. Ik vraag me af of ik onbewust heb gevoeld dat de geboorte naderde, want waarom heb ik anders net de dag voor de bevalling 'mijn valies' gemaakt.

Manlief kijkt vertederd naar ons ventje. We verwonderen ons erover dat hij zo rustig is. Het lijkt alsof hij ons toch nog een avond onder ons tweetjes gunt. Alleen voelt 'onder ons tweetjes' nu wel anders aan.

De kreeft smaakt ook anders dan thuis. Dat komt vast door de ziekenhuislucht. Of door het kleine tafeltje waaraan we eten. De ongemakkelijke ziekenhuisstoelen...

Ondanks deze details genieten we ervan met ons drietjes te zijn. Zonder verpleegsters om ons heen. Zonder bezoek. Gewoon met ons gezinnetje.

En raar maar waar, dat 'met zijn drietjes' voelt al heel vertrouwd.

Iets voor middernacht zetten we de tv aan. Samen met de feestvierders op het scherm tellen we af naar twaalf uur.

Manlief omhelst me. 'Gelukkig Nieuwjaar, schatje!'

*Ik wil iets gelijkaardigs antwoorden, maar... mijn stem stukt. Tranen rollen over mijn wangen. Ik veeg ze weg en prevel toch iets. Maar het is, zelfs voor mezelf, onverstaaanbaar. Ik schokschouder in de armen van Manlief en hoe ik ook mijn best doe om dit huilen te stoppen, het lukt me niet. Alle emoties van de voorbije dagen borrelen op. De spanning als mijn water breekt. Het lastige gevoel tijdens de keizersnede. Mijn ongeduld terwijl ik in de recovery room lig en zo graag met mijn kindje wil kennismaken. De paniek of ik wel een goede moeder zal zijn. De liefde waarmee ik Zoonlief voor het eerst in mijn armen houd...
In een waas neem ik het glas Rosé Champagne aan, dat Manlief me aanreikt. We klinken op het nieuwe jaar en op ons gezin. Stilaan word ik wat rustiger. Maar helemaal goed komt het niet meer deze nacht.*

Drie-eenheid

Haar had ik het eerst leren kennen. Ze was vrijwilligster bij dezelfde organisatie als ik. We zaten er in dezelfde werkgroep. We bereidden samen boeiende vormingsmomenten voor en staken ludieke studiedagen in elkaar.

Toen ze me aan haar vriend voorstelde klikte het ook met hem meteen.

Terwijl ik met haar uren aan de telefoon hing, en we naast ons vrijwilligerswerk ook regelmatig samen gingen markten, draaiden mijn contacten met hem meer rond muziek. Hij nam zowat zijn hele platencollectie op cassetjes voor me op. We konden ook goed over zijn gehandicapte broertje praten. En op momenten waarop zij naar haar werk was, trokken we wel eens naar een zwembad in de buurt, waar we dan lekker in het zonnetje lagen en stoeiden in het water.

Onder ons drietjes gingen we regelmatig een hapje eten, zaten we urenlang op café te kletsen, en natuurlijk gingen we ook samen uit. Wij drieën, dat voelde echt goed.

Na een fuif bracht hij mij normaalgezien het eerst naar huis, maar dit keer wilde hij het andersom, zogezegd omdat ik dichterbij in zijn buurt woonde. Maar toen zij al thuis was afgezet, reed hij mijn straat zomaar voorbij.

‘Wat doe je nu?’ vroeg ik.

‘Ach...’ Hij draaide zijn gezicht. Zijn ogen fonkelden. ‘Het is nog vroeg. Ik wil nog wat praten...’

Hij parkeerde zijn wagen op een verlaten pleintje wat verderop. Opnieuw keerde hij zijn gezicht naar me toe. Ik glimlachte

ongemakkelijk. Wilde iets zeggen, maar vond de juiste woorden niet, alsof ze zich hadden verstoppt in het donker om ons heen. Ook hij zei niks. Hij keek me alleen doordringend aan.

'Het is fris,' stamelde ik toch na een tijd. Maar meteen had ik daar spijt van, want dit was wel het stomste dat ik had kunnen zeggen.

Hij zag er een teken in om dichterbij te komen en zijn arm om mijn schouders te slaan. Ik schoof wat naar het portier toe. Hij pakte mijn gezicht vast, streelde het en probeerde het te kussen.

'Denk aan haar...' prevelde ik.

'Ze hoeft dit toch niet te weten,' wierp hij tegen.

Hij drukte zijn lichaam op het mijne.

Maar ik had de klink al in mijn hand. Ik wrong me onder hem uit en opende de autodeur.

'Doe niet zo gek,' zei hij daarop. Hij zette zich weer recht op zijn stoel.

Toen werd het stil. En het bleef stil tot ik na vele lange minuten opnieuw aanstalten maakte om uit te stappen. 'Ik ga wel te voet.'

Hij hield me tegen. 'Geen sprake van. Ik breng je.' Zijn motor startte.

Voor ons huis drukte ik nog, als anders, een zoen op zijn wang. Nu was hij het die terugtrok.

Toen ik haar de volgende dag opbelde, antwoordde ze nogal bot. Toen ik wilde afspreken om samen iets leuks te doen, scheepde ze me zomaar af. En voor de vrijwilligersorganisatie had ze plots geen energie meer. Ik hoef niet te raden wat hij haar heeft verteld.

Daar wordt aan de deur geklopt

Iets meer dan een week voor Sinterklaas:

Nadat we gewassen zijn blijven mijn broer en ik nog even in bad. We spelen tuiniertje. Daarvoor ligt mijn broer op zijn buik. Ik plant wortelen, selder en prei op zijn rug en achterste. Het badschuim is de plantgrond. Mijn planterijen duren echter te lang naar de zin van mijn broer.

'Hou nu toch eens op,' roept hij, 't Is mijn beurt.'

Hij probeert zich om te draaien, maar ik hou hem tegen. Mijn worteltjes staan immers nog niet mooi op een rij. En ik wil ook nog bloemen zaaien, want bloemen aan de rand van een veld, dat is pas mooi.

Mijn broer is het er niet mee eens. Hij spat water in mijn gezicht. Ik plets terug. De badkamer wordt hierbij nat.

'Stop daar meteen mee!' gebiedt ons moeke die ondertussen de lavabo proper maakt.

Ik spetter toch nog water naar mijn broer.

We moeten dadelijk uit het bad komen.

'Stomme trut,' sist mijn broer.

'Je bent zelf stom!'

We trekken en duwen elkaar om voldoende plaats op de badmat te hebben. We slaan met onze handdoek zozegd per ongeluk in elkaars gezicht en slingeren elkaar de lelijkste verwijten naar het hoofd.

' 't Is genoeg nu,' komt ons moeke tussenbeide.

Maar we doen lekker voort.

Plots wordt er keihard op de badkamerdeur geklopt.

'Zwarte Piet!' gilt mijn broer en springt naar de deur.

'Ja, Zw...' Ik verander in een standbeeld. Pas als mijn broer de hele bovenverdieping heeft afgespeurd en er toch geen Piet is te zien, kom ik terug in beweging. Stilletjes droog ik me verder af en trek mijn pyjama aan. Dan kijk ik ook nog even in alle kamers rond. Mijn laken ligt niet meer helemaal recht. En wat is dat op mijn hoofdkussen?

Een mandarijn, een ventje van chocola en letterkoekjes...

Dagboeken

Onderaan de trap zat ik tussen de tientallen dozen die ik net van de zolder had gesleurd. Ik zuchtte. We konden niet al deze spullen meenemen naar ons nieuwe huis. Ook al hadden we redelijk ruim gebouwd, als we niet nu een selectie maakten, zou die nieuwe stek in de kortste keren tot aan de nok toe zijn gevuld met dingen die we toch niet gebruikten. En dat zou niet gebeuren, hadden we afgesproken. Dus opende ik de doos die het dichtst bij me stond. Er zaten kerstspullen in. Die moesten natuurlijk mee. Ik lichtte het deksel van een volgende doos. Oude kinderboeken. Ze maakten het meisje van weleer in me wakker. Ik besepte dat een eventueel kind van ons beidjes deze boeken maar oubollig zou vinden, en er dus niet in zou willen lezen. Net zoals ik de kinderboeken van ons moeder ouderwets en niet te lezen had gevonden. Maar ze wegdoen, nee, dat kon ik niet. In de doos ernaast had ik mijn lesvoorbereidingen van de normaalschool gepropt. Misschien kon ik die nog bij mijn huidig werk gebruiken. Dan kwam ik bij de vissersspullen van Manlief uit. Het was niet aan mij om te beslissen of die weg mochten. Helemaal achteraan stond een doos die we met tape hadden dichtgeplakt. Toen ik de tape lossneed vond ik mijn dagboeken. Meer dan tien waren het er. Ik las er kriskras in. Het was alsof ik opnieuw aan het bureau op mijn meisjeskamer zat en deze woorden met mijn vulpen opschreef. Ik werd ook opnieuw verliefd op de jongen waarop ik dat jarenlang heimelijk was geweest en treurde omdat hij me niet had zien zitten. Ik voelde weer de pijn toen mijn beste vriendin me zomaar had laten vallen. Mijn lijf barstte de ene keer uit zijn voegen om onrecht dat me was aangedaan, en wist de andere keer niet welke houding aan te nemen van verlegenheid. Meestal was er dan een jongen in het spel geweest. De passages die ik had geschreven nadat mijn vorige vriend het had uitgemaakt slokten me helemaal op. Ik beleefde de periode haast dag na dag opnieuw. Ik vergat erdoor te eten. Toen Walter thuiskwam vond hij me huilend tussen mijn boeken.

‘Wat heeft dit te betekenen?’ vroeg hij verbaasd.

Ik las hem enkele passages voor. Hij vond het maar een depressieve boel. Ik gaf hem gelijk.

De hele dag had ik tussen mijn dozen gezeten, maar ik had nog niets weggegooid. Misschien moesten mijn dagboeken er maar aan geloven. Ze maakten me toch maar verdrietig.

En dus legde ik hen op de stapel oud papier.

Gemist heb ik mijn dagboeken niet de voorbije jaren. Ik ben realistisch genoeg om te beseffen dat ze hier op zolder zouden liggen, als ik ze toen niet had weggedaan. Ik weet dat ik niet in hen zou lezen.

Maar nu ik zo met mijn herinneringen bezig ben droom ik er soms wel van nog eens in hen te kunnen bladeren. Helaas kan dat alleen nog in mijn hoofd.

Wegrennen

Vele jaren voor haar dood nam ik al afscheid van haar. Het was op de dag dat tante Ermine en nonkel Walter hun porseleinen bruiloft vierden. Ik was toen een prille tiener.

Zodra ik haar aan de feesttafel zag zitten stapte ik vrolijk op haar af.

'Dag moéke,' zei ik.

Een grote frons verscheen op haar gezicht. 'Wie ben je?'

'Veerle,' lachte ik onzeker.

De frons werd dieper. 'Veerle, wij hebben toch geen Veerle?'

Ik probeerde een nieuwe glimlach uit. Maar die paste me niet. Ik draaide wat rond. En rende weg. Weg van haar. Naar de tafel waar mijn neven en nichten zaten. Naar het buffet waar ik teveel op mijn bord schepte.

Naar de dansvloer vanwaar ik amper nog uit mijn ooghoeken naar haar durfde te loeren. Ik rende weg uit haar leven.

Wist ik toen veel dat dit niet herkennen dementie was.

Vakantiesport

Tijdens het schooljaar turnen wij vier keer per week, maar in de vakantie slechts een keer. Elke maandagavond komen we dan nog eens samen om te lopen. Ik hou niet van lopen. Maar uit trouw aan de club en mijn vrienden, en omdat we na het lopen nog met zijn allen in de vijver zwemmen en gezellig een terrasje doen, ben ik toch elke week present. Zelfs vandaag nu mijn topje al aan mijn lijf plakt door amper een kwartier te fietsen van thuis tot hier.

'Heet, hé?' puft Vera.

'Ja,' knik ik, terwijl mijn hand de zweetdruppels van mijn voorhoofd veegt.

'Ik zou liever meteen in het water springen,' zegt ze, 't Is geen weer om eerst die hele toer rond de vijver te lopen.'

Ik vind dat ze groot gelijk heeft, maar onze trainer wil daar niets van weten. We zijn gekomen om te lopen dus zullen we lopen. Aarzelend zet ik me met de anderen aan de startlijn.

'Klaar... hop!'

De jongens schieten pijlsnel vooruit. Het lijkt alsof deze tropische temperaturen geen vat op hen hebben. De meisjes starten kalmer dan anders. Toch is er al gauw ook tussen hen en mij een grote kloof. Maar als Vera en Gerda zich na een honderdtal meter laten uitbollen en verder stappen, haal ik hen toch weer in.

'Als we nu eens gewoon terugdraaien,' oppert Vera.

'Goed idee,' hijg ik.

Gerda twijfelt. 'Dat zullen ze ons nooit in dank afnemen.'

'Ze hoeven het niet te weten.' De vermoeide ogen van Vera zien er plots iets energieker uit. Op haar wangen komt een blos. 'We wandelen tot net voorbij de start en verstoppen ons in de bosjes. Pas als de anderen gepasseerd zijn, komen wij tevoorschijn.'

Heel veel overredingskracht hebben we niet nodig om ook Gerda mee te krijgen. We zetten ons op een plek vanwaar we de weg kunnen zien, maar zelf niet te zien zijn. Daar tateren we erop los. We zouden bijna vergeten dat we de jongens in het oog moeten houden. Als de eerste passeert heb ik kramp in heel mijn lijf. Hij merkt ons niet op. Bij de volgenden zit ik er iets meer ontspannen bij, tot Vera de slappe lach krijgt.

Gelukkig hoort niemand ons. Als de laatste voorbij is, staan Vera en Gerda recht. Zelf wacht ik nog wat tot ik me ook naar de eindstreep sleep.

Eerst heeft niemand iets in de gaten. Maar dan -ik heb geen idee waardoor- komt ons bedrog toch uit. De jongens zetten het ons betaald door ons tijdens de zwempartij net iets meer kopje onder te duwen dan anders.

Winterpret

Een zacht grijs licht met een witte glans parelt door de Luxaflex-latten mijn kamer binnen als ik wakker word. Meteen spring ik mijn bed uit en trek de Luxaflex wat hoger. Joepie, het heeft gesneeuwd! Ik donder de trap af.

'Kan dat niet wat stiller?' klinkt het uit de slaapkamer van ons moeke en vake.

'Maar het heeft gesneeuwd!' juich ik.

Ik schrok een boterham naar binnen, kleeft me sneller dan ooit aan, en ga ingeduffeld in mijn dikste jas en met mijn muts, sjaal, wanten en laarzen aan de straat op. De zon piept door een grijzige waas. Ik ben de allereerste die buitenkomt. De sneeuw kraakt onder mijn voetstappen. Wat hou ik van dat geluid! En van het gevoel bij elke stap diep in de sneeuw weg te zakken! Ik geniet ervan dat het verder muisstil is. Maar lang duurt dat niet, want ook de andere kinderen komen buiten spelen. We rollen zo groot mogelijke sneeuwballen. De sneeuw plakt goed. Mijn bal is zo immens dat ik hem niet meer in ons voortuintje krijg gerold. Gelukkig zijn mijn broer en ons vake er om te helpen. Het is hard zwoegen om de bal die mijn broer rolde boven op de mijne te krijgen. Er moet nog een derde bal op, maar daar laten we ons vake alleen mee sukkelen. Wij bedelen ondertussen bij ons moeke voor een muts, sjaal, wortel en keerborstel. Ook al hebben wij centrale verwarming, ons vake weet plots steenkool op te dissen. We planten de wortel midden in de bovenste bol, vormen ogen en een grote mond met de steenkooltjes, kleden onze sneeuwman verder aan met de muts en sjaal en geven hem de borstel. Onze sneeuwman is niet alleen de grootste, hij is ook de mooiste van de hele straat.

Als hij helemaal af is, spelen we met Peter en Annick met de slee. De zon schijnt nu volop, maar het blijft wel ijskoud. Mijn tenen doen pijn. Ik beweeg ze voortdurend op en neer in mijn laarzen, maar veel haalt dat niet uit. Mijn neus lekt ook. Na een poos geef ik het op en ga samen met Annick, lekker binnen, met de Barbiepoppen spelen.

Na het eten kan ik er weer tegen. Ons vake trekt mijn broer en mij met de slee naar de Zavelenberg enkele straten verderop. Daar glijden we tientallen keren de berg af. Dat gaat pijlsnel. Soms botsen we tegen de andere kinderen die er ook aan het sleeën zijn. Gelukkig allemaal zonder veel erg.

Als de lucht opnieuw grijs is geworden, keren we weer helemaal verkleumd terug naar huis.

Bij de tv warmen we langzaam op. Ik hoop dat het morgen nog zo 'n sneeuwdag wordt.

Met meter naar de stad

Het anders zo gezellige donkere hoekje, waar meter en ik ons altijd neerzetten, in het selfserviceresaurant van de Bazaar is vandaag net iets minder gezellig. Mijn 'astridje' smaakt me wel, maar meter peuzelt het hare maar met lange tanden op. Ze praat niet veel en zit met een wit weggetrokken gezicht over me. Ik weet ook niet goed wat te zeggen.

Onze uitstap was anders heel prettig begonnen. Zoals steeds gingen we eerst naar de Sarma en de Innovation waar meter enkele spulletjes voor zichzelf nodig had, maar ik toch ook een kleedje kon afluizen. Dan kuierden we urenlang op de speelgoedafdeling hierboven rond. Meter was geïnteresseerd in alle dingen die ik leuk vond. We taterden en fantaseerden er samen op los. Ik kreeg enkele pakjes voor mijn Barbies en een jurk voor mijn pop, Martine. Ook voor mijn broer kozen we een speeltje uit. Toen we langs het schoolgerief passeerden, haalde meter haar portemonnee nog eens boven voor enkele schriftjes en een map. Die gebruik ik niet in de klas, maar wel als ik thuis schooltje speel. Daarna gingen we de trap af om hier een taartje te komen eten. Toen gebeurde het. Meter schoof vlak voor me pats de trap af. Op de tussenverdieping lag ze languit op de grond.

'Meter!' gilte ik.

Ik probeerde haar overeind te trekken, en kreeg haar ook van op haar rug tot in zithouding, maar ik was niet sterk genoeg om haar helemaal recht te krijgen.

'Wat moet ik doen?' jammerde ik.

'Wacht maar even,' suste meter, 'Zo meteen geraak ik wel recht.'

Ik draaide een beetje rond. Maar ook na een poos lukte het meter niet. Integendeel, ze had erg veel pijn en haar been, dat anders al dik was, werd nog dikker.

Gelukkig kwam er toen een mijnheer aan.

'Oei, wat is hier gebeurd?' vroeg hij.

Hij hielp meter overeind. Hij stelde voor een 900 te bellen. Maar daar wilde meter niets van weten.

'Help me maar even naar het restaurant,' zei ze, 'Dan kan ik daar wat rusten en straks gaat het wel weer.'

Meter pikkelde tussen de mijnheer en mij tot hier.

Ondertussen is mijn 'astridje' op. Meter schuift het hare opzij.

Ik hoop maar dat het seffens echt weer gaat, want we kunnen hier toch niet eeuwig blijven zitten. Ik durf alleszins nooit meer met meter naar de stad.

Geschenk

Minstens een keer per week probeer ik bij meter langs te gaan nu ze in een bejaardentehuis woont. Meestal rond etenstijd. Dan kan ik haar wat stimuleren om te eten, want uit zichzelf heeft ze daar niet meer zoveel zin in. Ik stop de stukken brood dan in haar mond, zeg dat ze goed moet kauwen en geef haar puddingske met een lepel, net zoals zij dat vele jaren geleden bij mij heeft gedaan. Ze groeit haast in haar rolstoel als ik zo met haar bezig ben, terwijl de andere oudjes aan haar tafel in hun eentje zitten te sukkelen.

Maar vandaag moest ik overwerken en ben ik wat later. Meter ligt alweer in bed.

'Ja, Veerleke...' zegt ze zodra ik haar kamer binnenstap, 'Het is erg met onze koning, he?'

Ik druk een zoen op haar wang. 'Wat is er dan met hem?'

'Awel, hij is toch van een berg gevallen...' Haar hese stem neuriet een deuntje dat op het requiem van Mozart lijkt, om dan plots de nationale hymne aan te slaan.

Ik kijk haar glimlachend aan. 'Hoe gaat het ermee?'

'Wat triest natuurlijk.' Ze zingt nog enkele kinderliedjes en vertelt over toen ze op school zat. 'Wat had ik graag gestudeerd, Veerleke, maar ik mocht niet van peter Louis, snit en naad moest ik doen. Maar met mijn slecht oog, dat was niks voor mij.'

Ik vraag of ze pijn heeft.

'Valt mee vandaag,' antwoordt ze, 'En hoe gaat het met jullie?'

'Goed!' Ik praat over mijn werk, vertel dat Walter het druk heeft, maar dat we leuke plannen hebben voor het weekend en dat ik daar naar uitkijk.

'En is met Anita en Luc alles in orde?' informeert ze.

'Ik denk het wel,' zeg ik, 'Ik zie hen niet meer zo vaak.'

Een grote lach verschijnt op haar gezicht. 'Ik ben echt eens benieuwd wie van jullie vieren het eerst zal trouwen.'

Later die avond vraagt Walter hoe het met meter was.

'Ze was verschrikkelijk verward,' zeg ik, 'erger dan ik ooit heb geweten. Ze begon over het ongeluk van koning Albert, en ze zong liedjes, en weet je wat ze ook vroeg? Wie van ons vieren het eerst zou trouwen...'

Ik word warm vanbinnen terwijl ik die laatste woorden uitspreek, want iets wordt me plots helder. Natuurlijk vind ik het jammer dat meter zich onze trouwpartij niet meer herinnert, en dat ze niet meer weet dat ze regelmatig bij ons op bezoek is geweest, maar haar nieuwsgierigheid naar wie van ons het eerst zal trouwen, bewijst dat ze Walter volledig heeft aanvaard. Dat ze hem niet als een aangetrouwd stuk familie ziet, maar echt als een van haar kleinkinderen. Het ontroert me.

Dank je, meter, voor dit geschenk.

De laatste avond

We hebben met Harry en Rita afgesproken om een nieuw restaurantje uit te proberen, maar eerst wippen Walter en ik nog even bij meter binnen. De laatste weken komt ze haast niet meer haar bed uit. Ze heeft last van doorligwonden. Eet nog weinig. En ligt daar maar wat voor zich uit te staren. Hoewel er meestal toch even een glans in haar ogen verschijnt als we binnenkomen.

Vandaag gebeurt dat niet. Ze draait en keert op haar matras.

'Ma... Ve.e...', zegt ze. Er volgen een heleboel klanken waar ik niet wijs uit geraak. Ze wroet nog heviger.

Ik neem haar handen vast. 'Rustig, meter.' Streel haar voorhoofd. Ze heeft de huid op haar wangen en kin de voorbije dagen danig kapot gekrabd. 'Wat scheelt er toch?'

Een vol brikje Fortimel staat op het tafeltje naast haar bed.

'Moet je niet wat drinken?' probeer ik.

Ze draait haar hoofd weg. 'Ma... Ve.e...'

Net als ik begrijpt Walter geen snars van wat ze ons wil duidelijk maken.

Ik loop even bij de verzorgsters langs. 'Is er iets gebeurd misschien? Meter is zo onrustig.'

'Nee,' verzekeren ze me, 'alles is normaal.'

'Maar haar Fortimel staat er nog.'

'Ja, ze eet de laatste dagen wat minder. Dat betert wel weer. Ook bij de andere oudjes zien we dat. Hun eetlust gaat op en af.'

Als ik weer op haar kamer kom, kraamt meter nog steeds de vreemdste klanken uit. 'Ma...Ve.e.' komt altijd opnieuw terug. Ook Walter slaagt er niet in meter wat te kalmeren.

Met een slecht gevoel drukken we uiteindelijk een zoen op haar wang en rijden naar het restaurant.

Ik vertel Harry en Rita dat het niet goed gaat met meter. Ze luisteren. Proberen me gerust te stellen. Na even hebben we het ook over andere dingen. Ik geniet van de avond en het lekkers.

De volgende dag ben ik alleen thuis als de telefoon rinkelt. Het is tante Agnes.

'Ik heb slecht nieuws,' zegt ze, 'Het rusthuis heeft me net gebeld. Meter is gestorven.'

'Ma...Ve.e... Ma...Ve.e...' klinkt het telkens weer in mijn hoofd.

De liefde van de man gaat door de maag

Natuurlijk droomde ik na mijn opleiding tot onderwijzeres van een eigen klasje. Maar mijn vakantiejob als opvoedster was ook heel boeiend geweest. Bovendien hoopte ik op werkzekerheid. En dat kon het onderwijs in die tijd niet garanderen. Dus startte ik in september niet als leerkracht, maar ging als begeleidster bij verstandelijk gehandicapten aan de slag.

Daar moest ik –in het begin althans- zowel dagdiensten als ochtend- en avondshiften draaien. En omdat ik op voorhand niet goed wist hoe dat zou lopen had ik me niet voor een cursus buiten het werk durven inschrijven.

Het team waarin ik terecht kwam hield veel rekening met ieders wensen in verband met de werkuren. Zo merkte ik al snel dat het zo goed als altijd mogelijk was als je op een bepaald moment vrij wilde zijn. Een opleiding volgen behoorde dus nog steeds tot de mogelijkheden. Alleen waren alle cursussen ondertussen al gestart. Het was even zoeken waar ik nog kon aansluiten, want ik zag me niet na een maand bijvoorbeeld nog een naaicursus binnenvallen. Maar kooklessen, dat moest te doen zijn...

Dus fietste ik voortaan elke dinsdagvoormiddag met een zak vol Tupperware-potjes naar de les. In een klein groepje bereidden we er heerlijke dingen als kaas- en garnaalkroketten, osso bucco, lasagne, uiensaus, appelcrumble, ... Elke les kozen we zelf wat er de volgende week op het menu stond. We aten onze bereidingen niet ter plekke op, maar schepten alles in potjes om er met de familie van te genieten. Telkens was het een gesukkel om alle gerechten in behoorlijke staat met mijn fiets thuis te krijgen. Maar meestal lukte dat uiteindelijk toch.

Elke dinsdag haastte Walter zich tijdens zijn middagpauze naar mijn ouderlijk huis. Daar reserveerden we de keuken van ons moeder voor ons tweetjes. We smulden er van wat ik die week had klaargemaakt. Deze middagen waren veel te kort. Soms moesten we na mijn avondshift opnieuw afspreken voor ons dessert. Ze waren wel heel gezellig. En afgezien daarvan was zo uitpakken met mijn kookkunsten ook een goede verleidingstactiek. Het is me gelukt. Want Walter is ondertussen immers al eenentwintig jaar mijn man.

Mijn eerste grijze haar

Agnes glimlacht naar me als ze een koffietje voor me neerzet. Ik zit onder de droger met rollers in mijn haren en probeer me op de prachtige zinnen in mijn boek te concentreren. Het vele getater in de salon, het geblaas van de föhns, de wervelende dansers op de schermen die hier overal ophangen en de luide muziek leiden me echter meer dan me lief is af.

Als mijn haardroger stilvalt, verwijdert Agnes de krulspelden en kamt ze mijn haren door. Ze vallen tot op mijn schouders. Lok per lok neemt ze dan in haar handen, spuit er lak op en knutselt mijn haardos zo tot een mooi opgestoken kapsel. Ondertussen praten we over haar tweeling, hoe ze met de kinderen rondreisde in Amerika en het galabanket waar ik vanavond naartoe ga.

‘Oei,’ onderbreekt ze me, ‘een grijze haar.’

Ik voel een korte hevige ruk.

‘Weg,’ lacht ze, ‘Niemand hoeft dit te weten.’

We praten gewoon verder. Maar soms geraak ik de draad kwijt. De grijze haar wipt steeds opnieuw tussen haar en mijn woorden.

‘Je zal stralen straks,’ bestoeft Agnes me als ze mijn kapsel met een handspiegel toont.

Ik vind het resultaat zelf ook bijzonder.

Ik ben al met mijn jas aan op weg naar de buitendeur als ik me plots weer omdraai.

‘Agnes,’ zeg ik, ‘Kan ik nog een afspraak maken voor een kleuring?’

Het medisch centrum

Net als in de klas zitten we hier in rijen. Maar anders dan in de klas hebben we onze jas aan over ons ondergoed. Dat is puffen. Mijn andere kleren hangen op de rugleuning van mijn stoel. Ze vallen er voortdurend af. Als ik de zoveelste keer rechtsta om ze op te rapen kijkt onze juffrouw me boos aan. Ik steek mijn neus maar snel weer in mijn boek.

'Nummers 10 tot 15!' roept een verpleegster dan.

Samen met enkele klasgenootjes loop ik naar haar toe. Ze toont Nadia de kamer waar ze binnen mag en zegt ons even te wachten in de gang.

'Warm, he!' klaag ik tegen Martine.

'Amai,' zucht ze en steekt daarbij haar tong heel ver uit haar mond.

We giechelen.

'Stil daar,' klinkt een schelle stem uit de kamer.

Even later trekt Martine nog gekkere bekken. We lachen weer.

'Is het daar genoeg in de gang?' Opnieuw de schelle stem.

We persen onze lippen op elkaar. Wat later fezelen we toch weer. En nog een beetje later klinken onze stemmen zelfs weer iets harder.

Plots staat een vrouw met een zilveren haardos vlak naast me. 'Genoeg had ik gezegd.' Haar ogen vlammen vuur. Ze duwt me in een hoek van de gang. Martine mag met haar mee. Pas als ik heel zeker weet dat ze in de kamer zijn verdwenen, durf ik mijn hoofd naar Diane en Anita om te draaien. Maar iets zeggen doen we niet meer.

Als de vrouw klaar is met Martine moet ik met haar mee. Ik voel me heel klein. Ik heb het nog warmer dan in de wachtzaal.

'We zullen eens horen of het hier even goed gaat als in de gang,' grijnst ze. Ze zet een koptelefoon op mijn hoofd. 'Als je een piep hoort, steek je je hand op.'

Ik hoor bijna nooit 'piep'. Om de vrouw niet nog meer van streek te brengen steek ik mijn hand maar op goed geluk op. Haar grijns wordt alsmaar groter.

'Hier had je minder noten op je zang, he,' lacht ze me uit, als ze de koptelefoon weer van mijn hoofd neemt.

In de wachtzaal buig ik me terug over mijn boek. Het is zo warm dat ik me onwel voel, maar ik durf het niet tegen onze juffrouw te zeggen.

Na een hele tijd roept de verpleegster me weer. Ze brengt me naar de dokter. Hij is een oude man, grimmige man. Zijn gezicht is bleker dan dat van meter toen ze heel erg ziek was.

'Doe'd uwe frak uit!' gromt hij.

Mijn handen beven als ik mijn rits omlaag trek.

De dokter kijkt dwars door me heen. Ik krijg het er koud van. Hij draait mij met mijn rug naar hem toe. Zijn hand wrijft over mijn rug. Ik krijg het nog kouder. Hij zet me op de een tafel en klopt dan met een hamertje op mijn knie. Daarna moet ik weer rechtstaan, dicht bij hem. Hij trekt even aan de rek van mijn onderbroek en loert erin.

'Goed,' grolt hij, 'Frak aan!'

Ik mag weer naar de wachtzaal, weer mijn gewone kleren aandoen.

Oef, het is voorbij.

Moe, geeft papier...

Nieuwjaarsdag in de jaren zeventig

Terwijl mijn tantes en nonkels, neven en nichten druk praten speel ik met een lintje van een van de zonet opengemaakte cadeautjes, dat nog op de tafel ligt. Ik drink van mijn cola en wacht tot tante Lief uit de keuken komt. Eindelijk is het zover. 'Zullen we?' vraagt ze.

Ik zet me alvast wat rechter en knik instemmend. Het gebabbel van de anderen valt stil.

Tante Lief geeft de toon aan en onze hele familie begint te zingen. Eerst brave liedjes, maar ook het 'familielied':

'Moe geeft papier, 'k moet ka-a-a-ken, moe geeft papier da'k schoat,

Moe 'k hem gescheten, moe 'k hem gedoa-a-a-an,

Geft me nog e papiereke, want er hangt nog wat oa-a-a-an...'

Uit volle borst zing ik mee. Binnenin me tuimelt iets om en om. Wat hebben wij toch een leuke familie!

Nieuwjaarsdag in de jaren tachtig

Terwijl mijn tantes in de keuken de laatste resten van het avondmaal opruimen zorgen ons vader en nonkel Walter ervoor dat iedereen wat te drinken krijgt. Ik praat ondertussen bij met nicht Hilde. Als de tantes stilaan weer binnendruppelen krijg ik een ongemakkelijk gevoel. Tante Lief is de laatste.

'Zullen we?' vraagt ze.

Ik draai met mijn ogen en zak onderuit. De anderen zetten zich rechtop en zingen. Eerst de brave liedjes, dan het 'familielied', de hele rimram...

Verveeld nip ik van mijn Looza. Waarom heb ik toch zo'n stomme familie?

Afscheid van Maria

Onbeweeglijk ligt Maria in het grote ziekenhuisbed. Haar huid is dun en breekbaar als de varkensblaas die ik eens in een museum zag. Naast het bed zitten haar broer en zus.

'Het gaat niet goed,' fluistert haar broer me toe.

Als ik me over haar buig opent ze even haar ogen. Als ik haar hand vastneem beweegt ze haar bovenlip. Het lijkt alsof ze me iets zeggen wil, maar er komt geen klank. Dan ligt ze weer zo onbeweeglijk als eerst.

'Ze slaapt bijna de hele dag,' vertelt haar zus, 'En de weinige momenten waarop ze wakker is, staart ze maar voor zich uit.'

Twee verpleegsters stappen de kamer binnen. 'Kunnen jullie even op de gang wachten? We moeten haar verzorgen.'

Op de gang pinkt haar zus een traan weg. 'Ze praat niet meer. Zelfs als we iets vragen reageert ze niet.'

De verpleegsters vliegen ons voorbij. 'Je mag weer binnen, hoor!'

Maria ligt nu nog onbeweeglijker dan daarnet.

Haar broer loopt op haar af en legt zijn hand op haar voorhoofd. ' 't Is... voorbij,' stamelt hij, 'Helemaal... voorbij.'

Het dringt niet meteen tot me door wat hij bedoelt. Tot hij de verpleegsters terugroept en er even later ook een dokter de kamer binnenstormt...

'Ze heeft op jou gewacht,' zegt haar broer me wel tien keer, 'Ze moest je nog zien. Je betekende zoveel voor haar.'

Ik draai wat in het rond. Ik voel me een indringer. De familie zou dit moment onder hen moeten kunnen beleven. Daarom zeg ik dat ze me mogen bellen als ik met iets kan helpen en verdwijn stilletjes.

Ik loop, zoals ik had gepland, de stad in. Maar een deel van mij blijft op de ziekenhuiskamer. Een deel van mij blijft bij Maria.

Maria, die zo'n twee jaar geleden voor het eerst het dagcentrum binnenstapte en in mijn groep terechtkwam. Die ondanks dat ze altijd thuis had gewoond enthousiast mee kookte en knutselde en zijden sjaals schilderde. Die altijd van een babbeltje hield. Die zo graag lachte en anderen fopte. Die het de max vond zich te verkleeden. Maria die in de kortste keren ieders hart veroverde. Die veel te snel ziek werd, heel erg ziek. Die tussen de ziekenhuisperiodes door nog het dagcentrum bezocht en

probeerde zoveel mogelijk aan alles deel te nemen. Die steeds sneller moe werd. Vaak terug naar het ziekenhuis moest. Die enkele weken geleden nog zo blij was omdat de Sint ook op haar ziekenhuiskamer langskwam. Maria die daarstraks nog even in mijn ogen keek. Die op me heeft gewacht...

Het leven wiebelt. Soms slingert het zacht heen en weer, zoals een kind op een schommel. Misschien geef je het dan, net als dat kind, vol vertrouwen een extra duwtje, en ga je almaar hoger. Maar het leven kan ook wankelen, een kant op waggelen die je helemaal niet uit wil. Of het kan danig schudden en schokken, zodat je grondvesten daveren.

Op al deze momenten zijn er woorden.

WiebelWoorden zoekt ze samen met je op.

Omdat woorden helpen herinneringen te bewaren en belevissen te delen. Omdat woorden een houvast bieden. En omdat het bijzonder prettig is woorden aan papier toe te vertrouwen.

Ik schrijf samen met jou je levensverhaal 'op maat' en maak er een uniek boek van om te bewaren voor jezelf of je nageslacht.

Ik organiseer schrijfworkshops (poëzie en levensverhalen schrijven) voor iedereen, maar in het bijzonder voor mensen met een beperking, ouderen, zieken en rouwenden.

En ik doe wat van kindsbeen af mijn passie is: zelf schrijven. Verhalen, gedichten, columns, kinderboeken, educatieve uitgaven, zakelijke teksten, ...

Wil je er meer over weten? Neem gerust contact met me op.

www.wiebelwoorden.be

Veerle.Schaltin@WiebelWoorden.be

www.linkedin.com/in/veerleschaltin

www.facebook.com/wiebelwoorden

